

LEGE nr. 394 din 22 iunie 1943

pentru accelerarea judecăților în materie civilă și comercială

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 143 din 28 iunie 1943

Data intrării în vigoare 15-09-1943

Abrogat de Articolul 6 din LEGE nr. 18 din 12 februarie 1948 la data 01-03-1948

"ANTONESCU MAREȘAL AL ROMÂNIEI ȘI CONDUCĂTORUL STATULUI"

Asupra raportului d-lui ministru secretar de Stat la Departamentul Justiției, cu Nr. 82.553 din 21 Iunie 1943,

În baza dispozițiilor decretelor-legi Nr. 3.052 din 5 Septembrie și Nr. 3.072 din 7 Septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

Capitolul 1

Cuprinsul cererii de chemare în judecata

Articolul 1

Cererea de chemare în judecata va cuprinde:

- a) Numele, prenumele, domiciliul sau reședința părților;
- b) Calitatea juridică în care figurează părțile în proces, atunci când nu figurează în numele lor propriu;
- c) Obiectul cererii și valoarea lui, după aprecierea reclamantului, atunci când este susceptibil de evaluare.

Pentru identificarea imobilelor se va arata strada și numărul, etajul, apartamentul, iar în lipsa vecinătăților, comuna și județul în care se afla imobilul sau când este înscris în cartea funciară, numărul de carte funciară, numărul topografic și eventual schita de plan;

d) Arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea;

e) Arătarea probelor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere.

Cînd proba consta în acte, se vor alătură la cerere atâtea copii certificate de reclamant pentru conformitate cu originalul, cîtă pariti sînt, mai mult cîte o copie de pe fiecare act pentru instanța.

Se va putea depune dintr'un act numai partea referitoare la proces, rămînînd ca instanța sa ordone, în caz de necesitate, înfățișarea actului în întregime.

Dacă actele sînt scrise în limba străină sau cu litere vechi, se vor depune traduceri sau transcrieri cu litere latine, certificate pentru conformitate de parte.

Cînd reclamantul voește a-și dovedi acțiunea sau vreunul din capetele cererii sale prin interogatoriul sau jurămîntul paritului va cere în acest scop înfățișarea în persoana a acestuia.

Cînd se va invoca dovada cu martori se va arata numele prenumele și adresa martorilor.

f) Semnatura.

Articolul 2

Partea care are interes sa stabilească în justiție existența sau neexistența unui drept, poate intenta acțiune în constatare.

Acțiunea în constatare nu este admisibilă dacă partea poate cere realizarea dreptului care face obiectul acțiunii.

Articolul 3

Cererea de chemare în judecata se va face în atâtea exemplare cîtă pariti sînt, mai mult un exemplar pentru instanța.

Cînd cererea se face printr'un mandatar sau reprezentant legal, se va depune copie de pe mandat sau de pe actul doveditor al calității de reprezentant legal.

În ce privește persoanele juridice, aceasta cerința se socotește îndeplinită prin indicarea Monitorului Oficial, în care este publicată împuternicirea reprezentanților lor.

Dacă mai mulți pariti au un singur reprezentant sau un procurator comun sau dacă paritul are mai multe calități juridice, se va comunica o singura copie de pe acțiune și de pe acte.

În aceste cazuri se va emite o singura citație.

În ce privește mandatul dat avocaților pentru reprezentarea în justiție, se aplică dispozițiunile din legea pentru organizarea Corpului de avocați.

Capitolul 2

Întâmpinarea

Articolul 4

Președintele, îndată ce primește cererea de chemare în judecată și după ce constată plata taxelor de timbru și a impozitului proporțional, prevăzut de lege, va fixa termen de înfățișare, conform dispozițiilor de mai jos și se va cita părțile înaintea instanței în ședința publică. Președintele va putea stabili și ora destinată pentru judecarea procesului.

El va ordona în același timp să se comunice paritului odată cu citația, un exemplar de pe acțiune, împreună cu copii de pe acte, cu invitația scrisă de a depune la dosar o întâmpinare cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecată, afară de afacerile urgente, când acest termen se poate reduce de președinte până la 5 zile.

Întâmpinarea se va face în atâtea exemplare și în atâtea rânduri de copii de pe acte, câți reclamânți sînt, mai mult un exemplar semnat de parit sau de mandatar și un rând de copii de pe acte pentru instanța.

Odată cu fixarea termenului, președintele va dispune, dacă s'a cerut prin acțiune, citarea paritului la interogator sau jurământ, sub rezerva discuției la termen.

Termenul se va fixa astfel ca dela data primirii citației, paritul să aibă cel puțin 30 zile pentru depunerea întâmpinării sau în afacerile urgente, cel puțin 10 zile.

Dacă paritul locuiește în străinătate, președintele va fixa un termen mai îndelungat, după caz.

Articolul 5

Dacă mai mulți reclamânți au un singur reprezentant sau un procurator comun, sau un reclamant figurează în mai multe calități juridice, se va depune la dosar o singură întâmpinare și un singur rând de copii de pe acte.

În aceste cazuri se va emite o singură citație pentru toți aceștia.

Articolul 6

Întâmpinarea paritului va cuprinde:

- a) Excepțiile procedurale ce opune acțiunii reclamantului;
- b) Răspunsul sau la toate punctele de fapt și de drept ale acțiunii;
- c) Mijloacele și probele cu care se apara în contra fiecărui capăt din acțiune.

Cînd va invoca dovada cu martori, se va arata numele, prenumele și adresa martorilor.

Articolul 7

Cînd sînt mai mulți pariti, ei pot răspunde, fie separat prin câte-o întâmpinare, fie colectiv, cu totii sau o parte din ei, printr-o întâmpinare comună.

Întâmpinarea unuia sau unora din pariti, profita și celorlalți, în măsura interesului comun.

Articolul 8

Cererea reconvențională, chemarea în garanție sau orice alta cererea care are de scop introducerea unui terț în proces, trebuie să întrunească cerințele art. 1 și 3.

Ele se vor depune la dosar odată cu întâmpinarea.

Capitolul 3 Înfățișări și debateri

Articolul 9

La prima zi de înfățișare, instanța va putea acorda reclamantului un termen pentru completarea sau modificarea acțiunii, precum și a propune noi dovezi. În acest caz instanța dispune amânarea procesului și comunicarea acțiunii modificate.

Acțiunea nu se socotește modificată și nu se va acorda termen, ci se va lua act de declarațiile orale făcute în instanța:

- a) Cînd se rectifică erorile materiale în cuprinsul acțiunii;
- b) Cînd reclamantul mărește sau micșorează câtimea obiectului acțiunii;
- c) Cînd cere contravaloarea obiectului pierdut sau pierit în cursul procesului;
- d) Cînd înlocuiește acțiunea în constatare printr-o acțiune pentru realizarea dreptului sau invers, dacă acțiunea pentru realizarea dreptului este admisibilă.

În cazul în care reclamantul în acțiunile introduse la judecătoria sau tribunale, mărește sau micșorează pretensiunile peste sau sub limita competenței instanței, paritul poate cere declinarea competenței.

Dacă acțiunea este reținută de tribunal, acesta va judeca în prima și ultima instanța.

Reclamantul va putea cere un termen pentru a depune întâmpinare la cererea reconvențională și a propune dovezile în apărare.

Instanța va putea acorda paritului un termen pentru formularea și depunerea întâmpinării, a cererii reconvenționale, a cererii de chemare în garanție sau de introducerea unui terț în proces, precum și de a propune noi dovezi.

În cazurile de mai sus, întâmpinarea se va depune în termenele prevăzute la art. 4.

Înainte de judecătorii de pace, paritul nu este obligat să facă întâmpinarea scrisă. Înainte de judecătorii urbane, el este însă ținut să propună oral toate excepțiunile, dovezile și mijloacele sale de apărare la prima zi de înfățișare. Mențiune despre aceasta se va face în procesul-verbal de ședința.

Înainte de judecătoria rurală, paritul nu are această obligație.

Articolul 10

Acțiunea care nu cuprinde numele și pronumele reclamantului și ale paritului obiectul ei, precum și semnatura va fi declarată nulă, fără a se mai putea da termen pentru completare.

Articolul 11

Cererea reconvențională, chemarea în garanție și introducerea unui tertiu în proces, care nu se va fi făcut în termenul arătat în art. 8 și 9, se vor judeca separat, afară de cazul când amândouă părțile consimt a se judeca împreună.

Articolul 12

Excepțiunile procesului, care nu vor fi fost propuse prin întâmpinare sau la termenul acordat, conform art. 9, nu vor mai putea fi ridicate în cursul procesului, afară de cele de ordine publică.

Probele care nu vor fi fost cerute în condițiile art. 6 și 9, nu vor mai putea fi invocate în cursul instanței, afară de cazurile:

- a) Când proba cerută este jurământul;
- b) Când necesitatea probei ar reesi din desbateri și partea nu o putea prevedea;
- c) Când administrarea probei nu provoacă amânarea procesului.

În cazul amânării, partea este obligată, sub sancțiunea decăderii, să depună la dosar, cu cel puțin 3 zile înainte de termenul fixat pentru judecata, copii de pe actele invocate, certificate pentru conformitate.

În cazul prevăzut la alineatul b, partea adversă are dreptul la contra proba numai asupra acelui punct și cu condiția să o invoce în aceeași ședință.

Articolul 13

La prima zi de înfățișare, părțile vor propune, sub sancțiunea decăderii, toate excepțiunile de forma și de fond, ce au de ridicat în cauză.

Instanța va soluționa în prealabil aceste excepțiuni, precum și cele propuse în scris de partea lipsă.

Nu pot fi unite cu fondul decât excepțiunile a căror rezolvare necesită administrări de probe sau sînt strîns legate de fondul procesului.

Se vor rezolva de asemenea în prealabil, chestiunile de drept, care fac inutilă în totul sau în parte administrarea de probe.

Probele vor fi cerute de părți înainte de începerea desbaterilor asupra fondului, sub sancțiunea decăderii.

Proba cu martori și expertiza, nu se pot încuviința decât după ce instanța a examinat concludența lor, cu excepția cazurilor în care ar fi pericol ca ele să se piardă prin întârziere.

Este socotită ca prima zi de înfățișare, aceea în care părțile, legal citate, pot pune concluziuni.

Articolul 14

Partea care a depus la dosar un act scris în copie certificată, este dator să aibă asupra sa la ședință, originalul actului sau a-l depune mai înainte în păstrarea grefei, sub sancțiunea de a nu ține seama de act.

Dacă partea adversă nu poate face confruntarea copiei cu originalul prezentat în ședință, judecătoria vor putea acorda în termen scurt în acest scop, obligând pe cel care a produs actul să-l depună în original, în termen util, în păstrarea grefei.

Articolul 15

Cînd se constată exactitatea traducerii în limba română sau a transcrierii cu litere latine, făcută conform art. 1, judecătoria, apreciind, vor putea ordona traducerea sau transcrierea actului de către un traducător autorizat, după dispozițiunile regulamentului din 18 Octombrie 1925.

Paritul va face această cerere prin întâmpinare, iar reclamantul la primul termen de înfățișare.

Articolul 16

Cînd s'a admis o cerere locală, expertiza sau proba cu martor, partea propunătoare este obligată ca, în termen de 5 zile de la admitere să depună taxa citațiilor, cum și suma fixată de instanța, pentru cheltuielile de cercetare, transportul sau despăgubirea martorilor sau onorariul expertului.

Cînd s'a încuviințat părților probe potrivit dispozițiilor art. 12, lit. b, termenul de mai sus poate fi prelungit de judecător pînă la 10 zile.

Nesatisfacerea acestor obligațiuni atrage decăderea din proba încuviințată pentru acea instanță.

Decăderea din proba cu martori pentru lipsa de citare se acopere dacă aceștia se prezintă la termenul fixat pentru audierea lor, dovedindu-și identitatea cu acte.

Înlocuirea martorilor propuși prin acțiune sau întâmpinare nu se va admite decât în caz de deces, dispariție sau motive bine întemeiate. În acest caz lista de martori se va depune, sub sancțiunea decăderii în termen de 5 zile de la admitere.

Contra proba cu martori va fi cerută sub sancțiunea decăderii, în aceeași ședință în care s'a cerut și proba, dacă ambele părți sînt prezente. Proba și contraproba vor fi administrate pe cat posibil concomitent.

Instanța, după împrejurări, va putea limita numărul martorilor propuși.

Cînd instanța va admite expertiza cerută de una din părți, va determina punctele asupra cărora experții au să se pronunțe. Contraexpertiza va putea fi cerută cel mai târziu la primul termen după depunerea raportului.

Instanța va incuviinta contraexpertiza cum și citarea expertului pentru explicații numai dacă cererea este bine justificată.

Articolul 17

Expertul numit este dator, sub sancțiunea prevăzută de lege, să-și depună raportul cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecata. În materii urgente, termenul poate fi micșorat de instanța.

El va fi dator să se înfățișeze spre a da explicațiuni ori de câte ori i se va cere de instanța, avînd însă dreptul sa ceara despăgubiri pentru aceasta înfățișare. Instanța se va pronunța asupra acestei cereri printr'o încheiere definitivă și executorie, conform art. 51.

Articolul 18

Partea împotriva căreia s'a pronunțat decăderea din dreptul de a administra o proba, va putea totuși să se apere, discutând în fapt și în drept temeinicia susținerilor și și a probelor părții adverse.

Articolul 19

Cînd partea invederează ca adversarul ei deține un act probatoriu referitor la proces, instanța poate ordonă înfățișarea actului.

Cererea de înfățișare nu poate fi respinsă dacă actul este comun părților în proces, dacă însuși adversarul s'a referit în proces la acest act sau dacă după el este obligat sa producă ori sa înfățișeze actul.

Articolul 20

Instanța poate respinge cererea de înfățișare a actului în întregime, sau în parte în cazurile:

- a) Cînd conținutul actului se referă la chestiuni strict personale;
- b) Cînd înfățișarea actului ar viola datoria de a păstra secretul;
- d) Cînd înfățișarea ar atrage urmărire penală împotriva unei părți sau unui tertiu, ori l-ar expune oprobriului public;
- d) Cînd se probează ca motive tot atît de întemeiate justifica refuzul de a infatisa actul.

Articolul 21

Dacă partea refuza a răspunde la interogator sau a presta jurămîntul ce i s'a deferit în dovedirea deținerii sau existenței actului dacă reiese din probele administrate ca a ascuns actul sau l-a distrus sau dacă, după ce se va fi dovedit deținerea actului, nu se conformează dispoziției luate de instanța, de a infatisa acel act, instanța va putea considera ca dovedite afirmațiunile făcute de partea care a cerut înfățișarea cu privire la conținutul acelu act.

Articolul 22

Dacă actul se găsește în păstrarea unei autorități publice, instanța va lua măsuri, după cerere sau din oficiu, pentru aducerea actului, putând pronunța în contra șefului autorității, în caz de refuz, nejustificat, daune cominatorii.

Dacă actul este în posesia unui tertiu, acesta va putea fi citat ca martor, punându-i-se în vedere sa aducă înscrisul în instanța, sub sancțiunea de daune cominatorii. Tertul este îndreptățit sa refuze aducerea actului în cazurile prevăzute de art. 20.

Articolul 23

Înfățișarea și aducerea actului se face pe cheltuiala părții care a cerut proba. În acest caz, instanța fixează suma de plată printr'o încheiere definitivă și executorie, conform art. 51.

Articolul 24

Judecătorii sînt în drept sa pună întrebări părților sub forma de interogator, spre a explica punctele nelamurite ale procesului.

Vor putea pune din oficiu în desbaterea părților orice chestiuni care duc la soluționarea procesului și ordonă, în marginile dispozițiilor legale pentru dovezi, toate măsurile care pot lămuri judecata.

Articolul 25

Instanța, cînd va crede de cuviință poate delega un judecător pentru administrarea probelor admise. În acest caz citarea părților se va putea face și în camera de consiliu.

Președintele sau judecătorul de pace va putea fixa în ședința ziua și ora cînd părțile se vor prezenta în fața judecătorului delegat, dându-le termenul în cunoștință, conform art. 50, care se aplică și în fața judecătorului delegat.

Cînd administrarea probelor urmează a se face în alta localitate ea se va efectua prin comisie rogatorie la instanțe de grad egal sau chiar inferioare în grad, dacă în acea localitate nu exista instanța de același grad. Dacă natura probei permite sau părțile consimt, instanța care efectuează proba, poate fi dispensata de citarea părților.

Articolul 26

Partea care domiciliază în străinătate și care este reprezentată în proces printr'un mandatar, va putea fi interogată prin mandatar.

În acest caz, interogatoriul va fi comunicat în scris mandatarului, care va depune răspunsul părții prin procura specială și autentică. Dacă mandatarul este avocat, este suficient procura specială și certificată de acesta.

Articolul 27

Instanța poate încuviința luarea interogatorului la domiciliu, dacă partea justifică împiedicarea de a se prezenta în fața instanței.

Articolul 28

Dacă niciuna din părți nu se prezintă la judecarea procesului, cauza va fi suspendată.

Cu toate acestea procesul se judeca dacă reclamantul sau paritul au cerut în scris judecarea în lipsa.

Articolul 29

Dacă la orice termen fixat pentru judecata se prezintă numai una din părți, instanța după ce va examina toate lucrările din dosar și va asculta concluziile orale ale părții prezente, se va pronunța pe baza probelor administrate, putând admite excepțiile, probele administrate și apărările chiar de fond ale părții absente, dacă le va găsi întemeiate.

Articolul 30

Pentru lipsa de apărare, instanța va putea acorda un singur termen.

Cînd instanța refuza amânarea judecății pentru acest motiv va amana, la cererea părții, pronunțarea în vederea depunerii de concluzii scrise.

Articolul 31

Procesele în care procedura este îndeplinită și care nu se pot judeca din cauza orelor înaintate, vor fi amânate, la cererea uneia din părți, la un termen scurt, pentru cînd părțile nu se vor mai cita. Aceste procese vor fi judecate cu precădere.

Capitolul 4 Participarea terților la proces

Articolul 32

Chemarea în garanție, indicarea autorului și intervenția, vor trebui să îndeplinească cerințele arătate la art. 1 și 3, sub sancțiunea prevăzută de art. 10.

Chemarea în garanție și indicarea autorului trebuie să fie formulate în condițiunile prevăzute de art. 8 și 11 din această lege.

Intervenția principală poate fi făcută numai înaintea primei instanțe și înainte de închiderea debaterilor.

Intervenția accesorie poate fi făcută în tot cursul procesului și chiar înaintea instanței de recurs, intervenientul luînd procesul în starea în care se găsește în momentul intervenției.

Discutiunea admisibilității în principiu a acestor cereri se va face în ședința în care a fost introduse și, în caz de admitere, se vor îndeplini dispozițiunile art. 4.

Articolul 33

Dacă s'a încuviințat ca cererea de chemare în garanție să fie judecata odată cu acțiunea principală, cererea se va comunica chematului în garanție și acesta va depune întâmpinarea după normele prevăzute de art. 4.

Capitolul 5 Despre apel

Articolul 34

Termenul de apel în contra sentințelor tribunalului este de 15 zile în materie contencioasă și gratioasă, civilă și comercială, chiar și în cazul cînd prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede altfel.

Termenul curge dela comunicare.

În contra cărților de judecată termenul de apel este de 10 zile și curge pentru părțile prezente la debateri din ziua pronunțării, iar pentru cele lipsa din ziua comunicării.

Comunicarea hotărîrii făcută odată cu somația de executare este valabilă și pentru curgerea termenului de apel.

Dacă o parte declara apel înainte de comunicarea hotărîrii, nu mai este necesară comunicarea. Apelantul, însă va putea înăuntrul termenului de apel arătat mai sus și socotit dela data introducerii apelului, să declare un nou apel.

Articolul 35

Cererea de apel va cuprinde:

- a) Numele, pronumele, domiciliul sau reședința apelantului și intimatului;
- b) Arătarea hotărîrii care se apelează;

- c) Motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul;
 - d) Mijloacele și probele pe care le invoacă în susținerea apelului;
 - e) Semnatura. Apelul semnat de o persoană fără calitate va putea fi ratificat înăuntrul termenului de apel.
- Cînd proba consta în acte nearătate la prima instanță, apelantul se va conforma dispozițiilor dela art. 1.

Articolul 36

Cererea de apel se face în atâtea exemplare cîtî intimați sînt, mai mult un exemplar semnat de apelant pentru instanță.

Apelul se depune la registratura instanței a carei hotărîre se apelează, sub pedeapsa de nulitate.

Președintele acestei instanțe, după redactarea hotărîrii și expirarea termenului de apel pentru toate părțile, înaintează instanței de apel dosarul împreună cu toate apelurile declarate care vor fi repartizate, toate, la aceeași secțiune.

Articolul 37

Președintele instanței de apel, îndată ce primește dosarul, va fixa termen de înfățișare conform dispozițiilor art. 4 și va ordona citarea părților.

În același timp va dispune să se comunice intimatului, odată cu citația, un exemplar de pe cererea de apel, împreună cu copiile de pe actele alăturate și care nu vor fi fost înfățișate la prima instanță, cu invitația scrisă de a depune la dosar întămpinarea sa după normele prevăzute la art. 4.

Dacă mai mulți intimați au un singur reprezentant sau un procurator comun, sau dacă unul din ei are mai multe calități juridice, se va comunica acestuia o singura copie de pe apel și de pe acte și se va emite o singura citație.

Articolul 38

Cînd împotriva aceleiași hotărîri s'au introdus mai multe apeluri repartizate la secțiuni diferite, pe baza dovezii produse de cei interesați, sau la cererea președintelui secțiunii mai întîi sesizate, președintele secțiunii sesizate ulterior, va dispune trimiterea apelului la secțiunea mai înainte sesizată.

În acest scop partea va face cerere în termen util. Dacă la termen apelul este în stare de judecată, instanța poate respinge cererea de amânare în vederea conexarii, cînd constata lipsa de interes sau cînd celelalte apeluri au rămas în nelucrare.

Articolul 39

Apelantul, care nu a îndeplinit cerințele art. 35 va putea să completeze sau să modifice apelul sau cel mai târziu în ajunul zilei de înfățișare, sub sancțiunea nulității.

În acest caz intimatul va fi în drept să ceară comunicarea și să i se acorde un termen înăuntrul căruia să depună în dosar întămpinarea sa scrisă, spre a invoca excepțiunile, mijloacele și probele sale în apărare.

Instanța va aplica în acest caz față de apelant dispozițiunile art. 51, afară de cazul cînd apelantul justifică ca era silit să facă apelul mai înainte de comunicarea hotărîrii apelate.

Articolul 40

Părțile nu se vor putea servi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace sau probe decât acele invocate la prima instanță sau arătate în apel și întămpinare afară de cazul prevăzut la art. 13.

Articolul 41

Dispozițiunile art. 5-7 și art. 14-31, se aplică în mod corespunzător și în instanța de apel.

Articolul 42

Intimatul este în drept, chiar după expirarea termenului în care putea declara apel, să adere la apelul principal făcut de partea adversă printr'un apel propriu, care să tînda la reformarea hotărîrii primei instanțe.

Aderarea la apel se face prin întămpinare sau la prima înfățișare înaintea instanței de apel în formele prevăzute pentru apel la articolele de mai sus.

Dacă apelantul principal își retrage apelul cel mai târziu la prima zi de înfățișare sau dacă apelul sau este respins ca tardiv, inadmisibil sau pentru alte motive care nu implică cercetarea fondului, aderarea la apel este respinsă.

Aceasta dispoziție nu se aplică dacă aderarea s'a făcut înăuntrul termenului de apel.

Capitolul 6

Despre recurs

Articolul 43

Termenul de recurs împotriva cărților de judecată este de 5 zile, în orice materie, chiar în cazul cînd prin legi sau dispozițiuni speciale se prevăd alte termene.

Termenul de recurs împotriva sentințelor tribunalului, cînd recursul este de competența Curții de Apel, este de 15 zile dela comunicare.

Articolul 44

Cărțile de judecată vor fi supuse recursului la tribunal pentru exces de putere, incompetența, violare de lege, emisiune esențială și denaturare de acte.

Omisiunea poate să consistă sau în nepronunțarea judecătorului asupra vreunui mijloc de apărare invocat de parte sau în neinvocarea de judecător a vreunui mijloc de apărare care reiese din faptele cauzei.

Recursul nu este suspensiv de executare. Suspendarea executării va putea fi acordată în condițiile prevăzute de legea pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

Motivele recursului se vor arăta, sub sancțiunea nulității, prin petitiunea de recurs sau printr'un memoriu separat ce se va depune la dosarul cauzei cu cel puțin 5 zile înainte de prima zi de înfățișare la care părțile sînt legal citate. Memoriul va cuprinde o expunere sumară a motivelor de casare invocate.

Dispozițiunile de mai sus se aplică și cărților de judecată pronunțată de judecătorii de muncă.

Termenul de recurs curge pentru părțile prezente la debateri din ziua pronunțării, iar pentru cele lipsa din ziua comunicării.

Comunicarea hotărîrii făcute odată cu somația de executare, este valabilă și pentru curgerea termenului de recurs.

Dacă tribunalul găsește întemeiate motivele de recurs, invoacă întreaga afacere pe care o judecă în prima sau ultima instanță după regulile competenței sale.

Recursul se declară, sub pedeapsa de nulitate, la grefa judecătoriei care a pronunțat hotărîrea.

Declarațiunea de recurs se face în același mod ca și cererea începătoare de instanță.

Articolul 45

Recursurile împotriva hotărîrilor tribunalelor care sînt date în competența Înaltei Curți de Casație și ale Curților de Apel se introduc și se judecă după legea pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

Comunicarea făcută odată cu somația de executare este valabilă și pentru curgerea termenului de recurs.

Capitolul 7

Dispozițiuni comune

Articolul 46

Cărțile de judecată, sentințele, tribunalului și deciziile Curților de Apel se pronunță fără drept de opoziție.

Dacă hotărîrea pronunțată este supusă numai recursului și partea a fost în imposibilitate de a se prezenta la ziua judecătii, va avea deschisă calea contestației în termen de 10 zile din momentul încetării împiedicării, dacă nu a declarat recurs.

Articolul 47

Apelul nominal la începutul ședinței se suprimă. Părțile pot cere instanței, la începutul ședinței, amânarea proceselor care nu sînt în stare de judecată și cînd aceste cereri nu dau loc la discuțiuni. Aceasta amânare se poate face și de un singur judecător.

Articolul 48

Prezența părților în instanță, în persoana sau prin mandatar, acoperă orice vicii de procedură cu privire la cunoașterea termenului de înfățișare, dacă însă a fost respectat termenul acordat de lege pentru citare.

Partea prezentă în instanță nu poate refuza primirea actelor de procedură cînd i se comunică în ședință. În acest caz instanța poate acorda, la cerere, un termen pentru a lua cunoștința de acte.

Articolul 49

Schimbarea domiciliului uneia din părți în cursul procesului trebuie, sub sancțiunea neluării ei în seamă, să fie notificată instanței prin petiție la dosar, iar părții adverse printr'o scrisoare recomandată, a carei recipisă de predare la poșta se va depune la dosar deodată cu petiția prin care se notifică instanței schimbarea domiciliului.

Articolul 50

Partea care a fost prezentă la înfățișare în persoana sau prin procurator, investită sau nu cu dreptul de a cunoaște termenul, nu va mai fi citată în tot cursul instanței, fiind presupusă ca cunoaște termenele ulterioare, chiar dacă ar lipsi.

Această regulă nu se aplică:

- a)** În cazul redeschiderii procesului după ce a fost suspendat sau amânat fără termen;
- b)** În cazul fixării unui termen pentru chemarea la interogator sau prestarea jurămîntului.

Articolul 51

Partea care în orice mod a ocazionat amânarea procesului, va fi obligată, la cererea părții adverse, să-i plătească o despăgubire în raport cu dăuna cauzată prin amânare.

Instanța se pronunță, după ce ascultă părțile, printr'o încheiere definitivă și executorie, care se aduce la îndeplinire conform regulilor procedurale privitoare la urmărirea silită.

Această despăgubire nu se restituie în nici un caz, chiar dacă partea care a obținut-o pierde procesul.

Dacă încheierea n'a fost executată în timpul procesului, partea interesată va putea cere ca despăgubirea să fie ținută în seamă în calculul condamnării la pronunțarea hotărîrii.

Articolul 52

Amânarea procesului la cererea părților de comun acord, nu se poate încuviința mai mult de trei ori în cursul instanței.

După trei amânări de comun acord, procesul, dacă părțile nu staruesc în judecata, va fi suspendat și nu va putea fi redeschis decât după plata a jumătate din taxele introductive la prima instanță, iar, în cazul când aceste taxe vor fi mai mici decât cele prevăzute de legea timbrului, după plata taxelor din această lege.

Instanța este obligată să examineze și să hotărască dacă o amânare pentru un motiv determinat, cerută cu consimțământul celeilalte părți, nu constituie o amânare de comun acord.

Este considerată ca atare orice cerere de amânare la care partea adversă se putea opune, fie în temeiul acestei legi, fie în temeiul altor legi sau dispozițiuni speciale.

În acest caz se va trece în încheierea din acea zi ca amânarea s'a încuviințat de comun acord.

Amanările de comun acord sînt supuse taxelor prevăzute de legea timbrului.

Articolul 53

În cazul în care judecata s'a suspendat sau dosarul a fost scos de pe rol din cauza neprezentării părților, ea nu va putea fi redeschisă decât după plata taxelor prevăzute de art. 6 și 9, lit. b, din legea timbrului, afară de cazul în care părțile se găsesc în situațiunea prevăzută de art. 52, alin. 2.

Articolul 54

Dacă paritul recunoaște o parte din pretensiunile reclamantului, instanța, la cererea acestuia, va putea da o hotărîre parțială în acest sens.

Articolul 55

Hotărîrile primei instanțe sînt executorii de drept:

- a) În cazul prevăzut de articolul precedent;
- b) Pentru punerea sau ridicarea pecetiilor ori facerea inventarului;
- c) Pentru reparațiuni grabnice;
- d) Pentru plata salariilor;
- e) Pentru despăgubiri acordate în caz de accidente de muncă;
- f) Pentru rente, pensii sau ajutoare alimentare;
- g) În materie de acțiuni posesorii, numai în ce privește posesiunea;
- h) În orice alte cazuri în care legea prevede că hotărîrea este executorie.

Instanța poate acorda execuția provizorie oridecateori va aprecia ca măsura este necesară în raport cu temeinicia vădită a dreptului, cu starea de insolvabilitate a debitorului sau ca exista pericol vadit în întîrziere. Creditorul va putea fi supus la dare de cauțiune.

Cererea de execuție provizorie se va putea formula și oral în instanța pînă la închiderea desbaterilor.

Dacă cererea a fost respinsă de prima instanță, ea poate fi repetată în cursul instanței de apel.

Articolul 56

Cererea pentru suspendarea execuției provizorii ordonată de prima instanță se va putea face fie odată cu apelul, fie separat în tot cursul instanței de apel.

Cererea se va depune la prima instanță, sau la instanța de apel și i se va alătura în copie legalizată dispozitivul hotărîrii.

Cererea de suspendare se va judeca de instanța de apel, care va cere de urgență dosarul primei instanțe.

Suspendarea va putea fi acordată cu sau fără cauțiune.

Suspendarea va putea fi acordată provizoriu pînă la soluționarea cererii de suspendare, prin ordonanța prezidențială, potrivit art. 67 din prezenta lege, chiar înainte de sosirea dosarului.

Articolul 57

Judecătorii nu pot reduce cheltuielile de timbru, taxe, onorar de avocat, indemnizația martorilor, precum și orice alte cheltuieli, pe care partea care a dobîndit câștig de cauza va dovedi ca le-a făcut în proces.

Judecătorii au însă dreptul să majoreze sau să micșoreze onorariile avocaților în raport cu cele prevăzute în tablourile onorariilor minimale întocmite de Uniunea Avocaților, aprobate de Ministerul Justiției și publicate în Monitorul Oficial, oridecateori vor constata motivat că sînt disproportionat de mici sau de mari, în raport cu valoarea procesului sau activitatea desfășurată de avocat.

Articolul 58

Toate termenele prevăzute în legea de față se considera pe zile libere, adică nu se socotește nici ziua cînd s'a început, nici ziua cînd se sfîrșește termenul.

Articolul 59

Contra martorului sau expertului care lipsește la prima citare, instanța va emite, mandat de aducere.

În afacerile urgente instanța poate dispune aducerea martorilor la primul termen cu mandat.

Contra expertului care a primit însărcinare, dar n'a depus raportul în termen, provocand amânarea, instanța va putea pronunța condamnarea la plata despăgubirilor prevăzute de art. 51 după procedura dela art. 61.

Dacă după emiterea a doua mandate de aducere martorul nu se prezintă, instanța, apreciind împrejurările, va putea proceda la judecata.

Instanța poate incuviinta ascultarea martorului la domiciliu, cînd acesta este în imposibilitate fizica de a se prezenta în instanța.

Articolul 60

Înmânarea și comunicarea actelor de procedura se vor face prin organele administrative, după competența prevăzută în legile de organizare, prin Corpul de portare sau prin posta.

Articolul 61

Portăreii și toți funcționarii judecătorești și administrativi însărcinați de lege cu îndeplinirea sau comunicarea actelor procedurale, din a căror vina s'a ocazionat amânarea procesului, vor fi condamnați de instanța printr'o încheiere executorie la plata unei amenzi de 500-5.000 lei și la despăgubirea părții prejudiciate.

Cel condamnat astfel are dreptul să prezinte instanței o petiție motivată pentru scutirea sau reducerea amenzii sau despăgubirii.

El va fi citat de urgenta, dimpreuna cu partea prejudiciata, căreia i s'a acordat despăgubirea, în Camera de consiliu și instanța, după ce va asculta explicațiile date, se va pronunța prin încheiere definitivă.

Citarea se va face prin grefa și este scutită de timbre și alte taxe.

Amenda se va executa potrivit codului de procedura fiscală, iar despăgubirea acordată părții prejudiciate se urmărește conform art. 51.

Articolul 62

Incompetenta după valoare, incompetenta secțiunilor civile pentru procesele comerciale și a celor comerciale pentru procesele civile, cu excepția recursurilor la Înalta Curte de Casație și Justiție, incompetenta după persoana și loc, nu sînt de ordine publică.

Aceasta incompetenta va fi propusă în condițiunile art. 111 bis din procedura civilă.

Partea care greșit sau intentionat a introdus acțiunea sau calea de atac la o instanța incompetenta în cazurile de mai sus, sau, ascunzand caracterul acțiunii sau caiei de atac, a făcut să fie repartizata la o instanța sau secțiune incompetenta, nu va putea cere declinarea competentei.

Incompetenta după materie este de ordine publică, ea se poate ridica și înaintea Curții de Casație, în orice stare a procesului și chiar din oficiu.

Instanța incompetenta după materie va respinge acțiunea sau calea de atac ca rau îndreptată.

Articolul 63

În cazul declinării de competența sau al reformării unei hotărîri pentru incompetenta, probele administrate în instanța incompetenta rămîn câștigate cauzei și instanța competența nu va dispune repetarea lor decât dacă se invoaca motive temeinice în acest scop.

Capitolul 8 **Dispozițiuni speciale**

Articolul 64

Perimarea în condițiunile prevăzute de art. 257 procedura civilă, operează deplin drept. După expirarea termenului de perimare, orice act de procedura rămîne inoperant.

Perimarea se poate constata la cererea părții interesate sau din oficiu. Ea poate fi propusă și pe cale de excepțiune. Perimarea operează și în procesele în care procedura se îndeplinește din oficiu, dacă nu s'a staruit în fixarea termenului de judecată.

Articolul 65

Președintele sau judecătorul de pace primind cererea sau constatînd din oficiu perimarea, va dispune citarea de urgenta a părților și va ordonă grefei sa întocmească un referat scris asupra situației de fapt a tuturor actelor de procedura a pricinei a carei perimare se cere.

La ziua înfățișării, instanța, după ce va asculta părțile, se va pronunța asupra cererii de perimare.

Hotărîrea se pronunța numai cu drept de recurs. Termenul de recurs curge în toate cazurile dela pronunțare.

Articolul 66

Dacă creditorul a lăsat sa treacă 6 luni dela data efectuării oricărui act de executare, fără a fi urmat alte acte de urmărire, executarea se perima deplin drept și orice parte interesată poate cere desființarea ei.

În caz de suspendarea executării, termenul de perimare curge dela încetarea suspendării.

Dacă se face o noua cerere de executare, ea va fi precedată de o noua somație, la care nu mai trebuie alăturat titlul care se executa.

Articolul 67

Judecătorul de pace, președintele tribunalului, președintele Curții de Apel sau înlocuitorii lor vor putea să ordone măsuri provizorii, în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s'ar păgubi prin întârziere, pentru evitarea unei pagube iminente și ireparabile, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s'ar ivi cu prilejul aducerii la îndeplinire a unui titlu executoriu.

Ordonanța va fi data, după apreciere, cu citarea sau fără citarea părților, la judecatori citarea părților este obligatorie.

Ajutorul de judecător și supleantul nu pot pronunța o atare ordonanță.

Președintele sau judecătorul de pace nu are căderea de a face asemenea incuviintări când însăși instanța din care face parte n'ar fi competența.

Ordonanța poate fi data chiar atunci când există proces asupra fondului dreptului.

Ordonanța are un caracter vremelnic și este executorie prin sine însăși. Președintele sau judecătorul de pace va hotărî dacă executarea trebuie să fie precedată de somație și dacă este necesară trecerea vreunui termen.

Articolul 68

Ordonanța este supusă apelului în termen de 5 zile dela pronunțare, dacă s'a dat cu citarea părților și dela comunicare, dacă s'a dat fără citarea lor.

Ordonanțele judecătorului de pace sînt supuse apelului sau recursului după cum fondul dreptului este de competența sa în prima sau în prima și ultima instanță. Apelul și recursul se judecă de tribunal de urgență.

Ordonanțele președintelui tribunalului sau Curții de Apel, sînt supuse apelului la tribunalul sau la Curtea din care fac parte.

Executarea se poate suspenda pînă la judecarea apelului, cu dare de cauțiune.

Termenul de recurs va fi de 5 zile dela pronunțare pentru cei prezenți și dela comunicare pentru cei lipsa.

Apelul și recursul se judecă de urgență în Camera de consiliu, cu citarea părților.

Articolul 69

Sumele realizate din urmărirea averii datornicului pe cale de vânzare mobilă, poprire, urmărire de venituri, urmărire imobiliară, se vor distribui între creditori de instanța care a efectuat urmărirea cu citarea părților în Camera de consiliu, printr-o încheiere supusă apelului.

Procedura de distribuirea prețului, prevăzută la art. 451-454 din procedura civilă și instituția judecătorului comisar, prevăzută la art. 578-583 din procedura civilă, se desființează.

Articolul 70

Ordonanța de adjudecare, data potrivit art. 558 din procedura civilă, va cuprinde în rezumat, jurnalul de adjudecare definitivă, individualizarea imobilului adjudecat, numele fostului proprietar și al adjudecatărilor și mențiunea plății prețului în întregime, a taxelor de portare, timbru și înregistrare.

Articolul 71

Cererea de despărțenie este de competența tribunalului ultimului domiciliu comun a soților.

Dacă soții nu au avut domiciliu comun, tribunalul competent este acela al domiciliului paritului, iar când paritul nu are domiciliul în țară, este competent tribunalul domiciliului reclamantului.

Articolul 72

Dacă unul din soți voiește să introducă acțiune de despărțenie după ce a primit copia de pe acțiunea celuilalt soț, el este obligat, sub sancțiunea decăderii, să introducă acțiunea sa pînă la încheierea desbaterilor în prima acțiune.

Acțiunea se va introduce direct la secțiunea sesizată cu prima acțiune, ca cerere reconvențională.

În cazul când cauzele despărțenii s'au ivit după pronunțarea hotărîrii și în timp ce judecata asupra primei acțiuni este în apel, acțiunea reconvențională va fi introdusă direct la secțiunea sesizată cu judecarea apelului.

Neintroducerea acțiunii în termenele arătate în alineatele precedente, atrage decăderea din dreptul de a cere despărțenia, afară de cazul când prima acțiune a celuilalt soț a fost respinsă și cauzele despărțenii s'au născut ulterior.

Tribunalul poate pronunța despărțenia în favoarea ambilor soți, chiar dacă numai unul din ei a introdus acțiune, când din probele administrate rezultă culpa amandorura.

Cererile de pensie alimentară, în cazul când despărțenia este pendinte la tribunal, se va introduce la aceeași secțiune.

Articolul 73

Cererea de despărțenie va cuprinde, pe lîngă cerințele de formă, prevăzute pentru cererea de chemare în judecată, numele copiilor născuți din căsătorie sau care au condițiunea legală de copii legitimi ai soților sau recunoscuți.

La cerere se va alătură un extras de căsătorie și câte un extras de naștere al copiilor.

Dacă nu sînt copii se va face mențiune despre aceasta.

Articolul 74

Președintele tribunalului va putea lua, chiar înainte de prima zi de înfățișare, măsuri provizorii pe cale de ordonanță prezidențială, cu privire la reședința deosebită a soților, la încredințarea copiilor minori în timpul judecății, precum și asupra cererii de alimente.

Aceste măsuri se pot modifica sau revoca pe aceeași cale.

Articolul 75

În fața instanțelor de fond, părțile se vor prezenta în persoana, afară numai dacă unul din soți execută o pedeapsă privativă de libertate, este pus sub interdicție sau domiciliază în străinătate, când se va putea prezenta prin mandatar special.

Paritul nu este ținut să facă întâmpinare. El va putea cere probele sale direct în fața instanței.

Articolul 76

Președintele, primind acțiunea, dispune citarea părților înaintea sa, la ziua și ora ce va determina.

În ziua hotărâtă va da soților, dacă se vor prezenta, consiliile ce va găsi cu cale spre a încerca împăcarea.

Dacă reclamantul lipsește la termenul fixat, procesul se suspendă.

Dacă împăcarea nu reușește, sau dacă paritul nu se prezintă și reclamantul starue în acțiune, președintele va fixa termen de judecată în ședința publică. Acest termen nu va putea fi mai scurt de 30 de zile, sub sancțiune disciplinară.

În ședința publică, acțiunea se judecă după dreptul comun.

Articolul 77

Dacă la termenul fixat pentru judecata, se prezintă numai paritul, acțiunea va fi respinsă ca nesusținută.

Apelul reclamantului împotriva sentinței de respingere acțiuni va fi de asemenea respins ca nesusținut dacă la judecata se prezintă numai intimatul.

Apelul paritului se judecă și în lipsa acestuia, dacă se prezintă numai reclamantul.

În materie de despărțenie nu este admisă proba cu interogator și jurământ.

Reclamantul se poate desista de la acțiune în tot cursul procesului înaintea instanțelor de fond, chiar dacă paritul se opune. Recursul în materie de despărțenie este suspensiv de executare.

Articolul 78

Art. 216-233, 235-240, 243-245 inclusiv cod civil se abroga.

Capitolul 9

Dispozițiuni finale și transitorii

Articolul 79

Art. 27, 31, 33, 34, 39 și 49 din legea pentru judecătoria de ocoale în Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina, art. 61, alin. III legea asupra cambiei și biletului de ordin și art. 53, alin. III legea asupra cecului, se modifica în sensul că competența acestor instanțe se ridică pînă la valoarea de lei 50.000 inclusiv în prima și ultima instanță, capital fără procente reclamate, și pînă la valoarea de 300.000 lei inclusiv în prima instanță, capital fără procente reclamate.

Art. 30 din legea pentru judecătoria de ocoale se modifica în sensul că în procesele intentate fie după dreptul comun, fie după legea proprietarilor, pentru executare, anulare sau rezilierea contractelor de închiriere sau arendare, mobilă ori imobiliară, precum și cele pentru isgonirea arendașului sau chiriașului, competența lor se ridică în prima și ultima instanță pînă la valoarea locativă de 50.000 lei inclusiv anual, în care intra incalzitul și orice prestațiune evaluată în bani, exceptând drept de apel la tribunal, când valoarea anuală a contractului, în care intra incalzitul și orice prestațiune evaluată în bani, exceptându-se dările, nu întrece suma de 300.000 lei.

În acțiunea în care se pretinde vreo sumă de bani, fie cu titlul de chirie, fie cu titlul de daune, derivând din contractele de închiriere, competența instanței este determinată de valoarea cererii, iar nu a contractului.

Articolul 80

Articolul unic al legii din 4 August 1921, privitor la competența autorităților judecătorești din Ardeal (Transilvania) se modifica în sensul că competența acestor instanțe se majorează astfel: sumele prevăzute la cele 11 alineate ale articolului din suscitată lege, care reprezintă limitele de valoare privitoare la competența, se vor socoti în viitor, înmulțite cu 30, afară de suma arătată la art. 476, alin. 2 procedura civilă, care se majorează la suma de 50.000 lei capital fără procente reclamate.

Articolul 81

Se mențin în vigoare dispozițiunile speciale din legea Nr. 224 din 6 Aprilie 1943, pentru reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriaș.

Articolul 82

În Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina, sînt de competența judecătoriilor tutelare al căror patrimoniu de administrat nu trece valoarea de 500.000 lei.

Articolul 83

Procesele pendinte la tribunale care la promulgarea legii de fața, prin efectul dispozițiilor ei ar deveni de competența judecătorilor, vor continua a fi judecate de tribunale în prima instanța.

Tutelele devenite de competența judecătoriei vor fi de îndată trimise judecătorilor competente.

Articolul 84

Legea de fața formează procedura de drept comun în materie civilă și comercială de natura contencioasă înaintea judecătorilor, tribunalelor și Curților de Apel.

La judecătoria nu au, însă, aplicaune dispozițiunile art. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 11.

Articolul 85

Toate actele de procedura încuviințate și îndeplinite înainte de punerea în aplicare a prezentei legi își vor produce efectul lor. Acelea neîndeplinite încă la această dată înaintea oricărei instanțe și în orice cauza, se vor îndeplini după dispozițiile legii de fața.

Articolul 86

Hotărârile pronunțate înainte de punerea în aplicare a legii de fața rămân supuse căilor de atac și termenelor prevăzute de lege sub care au fost pronunțate. Modul de calculare al termenelor rămîne cel prevăzut de acea lege. Hotărârile pronunțate după punerea în aplicare a legii de fața rămân supuse căilor de atac și termenelor prevăzute de această lege.

Articolul 87

Recursurile în contra sentințelor definitive ale tribunalelor date în competența curților de apel din Arad-Oradea, Brașov, Sibiu-Cluj, și Timișoara, prin legile de procedura, în vigoare în acele circumscripții, vor continua a fi judecate de acele Curți, pînă la unificarea completa a legilor de procedura cu privire la competența și căile de atac. Aceste recursuri vor fi cercetate și judecate în totul după normele procedurale prevăzute în legea pentru Curtea de Casație și Justiție.

Recursurile în contra cărților de judecată în Transilvania și Banat se judeca după procedura de fața.

Articolul 88

Procesele în curs de judecată, avînd împlinit termenul de perimare la data promulgării legii de fața, nu vor putea fi perimate din oficiu sau pe cale de excepțiune înainte de trecerea a doua luni dela punerea în aplicare a acestei legi.

Articolul 89

În acțiunile și apelurile în curs de judecată, lista de martori se poate depune în conformitate cu legea pentru accelerarea judecăților din 11 Iulie 1929.

Articolul 90

Se mențin în vigoare dispozițiunile legii Nr. 609 din 1 Iulie 1941, pentru măsuri excepționale aplicabile în timpul cat armata se afla în stare de razboiu, modificată prin legea Nr. 894 din 8 Decemvrie 1942.

Articolul 91

Dela data punerii în aplicare a legii de fața se abroga legea pentru accelerarea judecăților din 11 Iulie 1929.

De asemenea se abroga toate dispozițiile contrarii din procedurile în vigoare pe întreg teritoriul tarii. Rămîn însă în vigoare dispozițiile speciale de procedura, prevăzute prin legi, pentru anumite materii. Aceste legi se completează cu dispozițiunile cuprinse în legea de fața, care nu sînt contrare legilor speciale.

Articolul 92

Legea de fața intră în vigoare pe ziua de 15 Septemvrie 1943.

Dat în București, la 22 Iunie 1943.

ANTONESCU

Mareșal al României

și

Conducătorul Statului
